

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนานวัตกรรมสังคม

วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

เลขที่ 52/437 หมู่บ้านเมืองเอก ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

การสร้างรายได้ใหม่ และสร้างวิถีของการพึ่งตนเองจากยางก้อนถ้วย

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลธรรมณีย์ อำเภอปะกง จังหวัดพังงา

ความเป็นมา

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลธรรมณีย์ อำเภอปะกง จังหวัดพังงา จัดตั้งขึ้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 ปัจจุบัน มีสมาชิก 1,340 คน คิดเป็น 50.2% ของประชากรตำบลที่มีอยู่ 2,670 คน เป็นกองทุนที่ให้บริการสวัสดิการสังคมในหมวดสังคม (เกิด แก่ เจ็บ ตาย) การช่วยเหลือผู้ประสบภัย และการสนับสนุนชุมชนในกิจการสาธารณประโยชน์

ด้วยการเผชิญกับปัญหาด้านเศรษฐกิจ สมาชิกมีปัญหาหนี้สินภายในหมู่บ้าน มีการกู้เงินนอกระบบ และเป็นเกษตรกรทำสวนยางพารา สวนปาล์ม น้ำมัน สวนผลไม้ และไม้ยืนต้น ไม่มีบำเหน็จบำนาญเพื่อปลดหนี้สิน ประกอบกับในปี พ.ศ. 2558 เกิดวิกฤตราคายางพาราตกต่ำ ทำให้คนในชุมชนมีหนี้สินเพิ่มขึ้นและมีหนี้นอกระบบ ทางคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนจึงมีมติให้ก่อตั้ง ‘กลุ่มยางก้อนถ้วย’ ขึ้นมา เพื่อแปรรูปยางดิบจากยางก้อนถ้วย ซึ่งเป็นยางที่เกิดจากการจับตัวของน้ำยางในถ้วย

กิจกรรม

กลุ่มยางก้อนถ้วยจะรวบรวมยางก้อนถ้วยที่มีอยู่ในตำบลธรรมณีย์ เพื่อจำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง มีสมาชิก 170 ครอบครัว (ทั้งหมดเป็นสมาชิกกองทุนฯ) กลุ่มยางก้อนถ้วยเข้าร่วมประมูลแข่งขันราคาในตลาด ด้วยการให้ความสำคัญต่อคุณภาพ ดังนี้ (1) ต้องเป็นยางที่ไม่มีส่วนเจือปนของเปลือกยาง (2) ไม่มีส่วนผสมของน้ำกรดทุกชนิดหรือส่วนผสมอื่นใดทั้งสิ้น (3) ต้องเก็บล่วงหน้าก่อนกลุ่มเปิด 1 วัน

การให้ความสำคัญต่อคุณภาพของยางก้อนถ้วยของกลุ่ม โดยกองทุนฯ จะทำหน้าที่รับซื้อเพื่อรวบรวมปริมาณผลผลิตยางก้อนถ้วยนี้ขายให้กับพ่อค้าคนกลาง ตัวอย่างจากรายงานผลประกอบการในปี พ.ศ. 2561 กองทุนฯ สามารถรวบรวมยางก้อนถ้วยจากสมาชิกได้ปริมาณทั้งสิ้น 201,082 กิโลกรัม และขายให้กับพ่อค้าคนกลางในราคาที่สูงกว่าราคาขายในท้องตลาด 3 บาทต่อกิโลกรัม ทำให้สมาชิก (170 ครอบครัว) มีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นเงิน 603,246 บาท โดยกองทุนฯ จะหักเงินจากกำไรที่ได้เข้ากองทุนฯ ไว้กิโลกรัมละ 1 บาท เพื่อนำไปปันผลคืนให้แก่สมาชิกอีก 20%

ผลสำเร็จ

การจัดตั้งกลุ่มยางก้อนถ้วยของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลธรรมณีย์ สามารถสร้างรายได้ใหม่จากการให้ความสำคัญต่อคุณภาพของการกรีดยาง และน้ำยาง ที่ทำให้มีราคาเป็นพรีเมียมขึ้นอีก 3 บาทต่อกิโลกรัม เป็นความสำเร็จที่นำไปสู่การแก้ปัญหาราคายางตกต่ำและรายได้ของสมาชิกกองทุน

ความใหม่-ความสามารถ

การจัดตั้งกลุ่มอย่างก่อนด้วยเพื่อแก้ปัญหาราคายางตกต่ำของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล
รมณีย์ เป็นการขยายกรอบการบริการสวัสดิการสังคมต่อสมาชิกจากเดิมที่มุ่งให้บริการเฉพาะเรื่องเกิด แก่ เจ็บ
ตาย ไปสู่การจัดการเรื่องเศรษฐกิจ (การจัดการสนับสนุนงานเศรษฐกิจสำหรับกองทุนอื่น ไม่ใช่เป็นเรื่องใหม่
แต่สำหรับที่รมณีย์ ถือได้ว่าเป็นเรื่องใหม่) เป็นนวัตกรรมสังคมที่สร้างสรรค์ขึ้นจากการทำงานขององค์กรชุมชน

ผลต่อการเปลี่ยนแปลง

ประเด็นที่นำไปสู่การสร้างรายได้เพิ่มของกลุ่มอย่างก่อนด้วย มาจาก (1) ผลของการทำงานแบบรวมกลุ่ม
ของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลรมณีย์ (2) การคำนึงถึงความต้องการของคุณภาพยางของตลาดและ
ความสามารถที่จัดการได้ของสมาชิก เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพของน้ำยาง ซึ่งเป็นการแสดงถึงการเรียนรู้ถึง
ประสบการณ์ของการนำเอาผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ของชุมชนเข้าสู่ระบบตลาด และพัฒนาไปกับเศรษฐกิจในระบบ
ตลาด (ซึ่งเป็นการพัฒนาไปจากส่วนที่เป็นปัจจัยภายในของผลิตภัณฑ์น้ำยางของชุมชน) โดยไม่รอการพยุงราคา
ของรัฐบาล (ซึ่งเป็นการช่วยเหลือแบบอุดหนุนราคา)

.....

สำนักประสานเครือข่ายสวัสดิการชุมชน
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
ตุลาคม 2563